

PARIKANNIEMEN

KONTTI

4/2024

ANTTI LAATO:
Raamattu lupaa rauhaa
kaikille kansoille
s. 4

PAULIINA PARHIALA
Mitä on hyvä
rauhanturvaaminen
ja dialogi s .6

ELINA RAAPPANA
Rauhanturvaajana
rauhaa, sovintoa
ja harmoniaa etsimässä
s .8

Kambodžassa työskentelevä Sara Latvus:

”TEHTÄVÄMME ON RAKENTAA
LUOTTAMUSTA IHMISTEN VÄLILLE” s. 10

Parikanniemisäätiön hallitus tutustui lastenkodin kotiryhmiin

Parikanniemisäätiön hallitus kokoontuu yleensä neljä kertaa vuodessa. Lisäksi on sähköpostikokouksia. Syyskuussa tutustuttiin lastenkodin kolmeen kotiryhmään Matti Pasasen johdolla.

Säätiön sääntöjen mukaan hallituksessa voi olla 5–9 henkilöä. Sama henkilö voi olla hallituksessa neljä kaksivuotiskautta eli yhteensä kahdeksan vuotta peräkkäin. Uutena jäsenenä aloitti Henna Tuhkanen, ja vuoden lopussa Vesa Julin jättää paikkansa. Tervetuloa Henna ja lämmin kiitos Vesa!

Hallituksessa on monipuolista osaamista, ja yhteishenki on erittäin hyvä. Löytyy mm. lainopillista, teologista, taloudellista, hallinnollista ja kasvatustalouden osaamista. Kaikki ovat sisäistäneet Parikanniemen perustehtävän, johon kuuluvat niin lastensuojelu kuin hengellinen työ ja sen tukeminen.

Yhteiskuva otettiin syyskuussa Parikanniemen pihalla, jolloin varapuheenjohtaja totesi, että "nyt on koko hallitus pihalla..."

Kuvassa (vas. alkaen) Vesa Julin, Marketta Eskelinen, Markku Liukkonen (pj), Johannes Neuvonen, Teuvo V. Riikonen (esittelijä ja sihteeri), Martti Lähteenmäki (varapj) ja Pekka Vanninen.
Teksti TVR, kuva MP

Henna Tuhkanen hallitukseen

Parikanniemisäätiön hallitus on valinnut hallitukseen Henna Tuhkanen Kiteen Kesälahdelta. Hän aloitti hallituksen jäsenenä 1.11.2024 alkaen. Henna Tuhkanen toimii perhehoitajana eli sijaisvanhempena Kesälahdella ja tuntee Parikanniemen työtä vuosikymmenten ajalta.

- Parikanniemi ja uukuniemeläinen herätysliike ovat olleet minulle läheisiä ja rakkaita asioita ihan lapsesta asti. Mummoni ja isäni myötä meillä kotona pidettiin Parikanniemen seuroja, kertoo Henna.

- Orpokotijuhlat ovat aina olleet minulle ihana perinne ja upea sielunhoito- ja ravitsemispaikka, Parikanniemen kustanteita ja vanhoja uukuniemeläisyyden kirjoja olen lukenut mielenkiinnolla ja Parikanniemisäätiön ta-

pahtumiin; kirkkopyhiin, rantakalaseuroihin ja muihin olen osallistunut mahdollisuuksieni mukaan.

Henna kertoo myös, että Parikanniemen työ sekä lapset ja työntekijät ovat olleet hänen rukouksissaan.

- Tulen mukaan nöyrällä ja kiitollisella mielellä sekä hieman jännittyneenä, mutta Jeesukseen ja hänen johdatukseensa turvaten.

PARIKANNIEMISÄÄTIÖN LEHTI

Päätoimittaja

Teuvo V. Riikonen

Kustantaja

Parikanniemen Ystävät ry

Parikanniementie 130

52320 Vitsiälä

Nettisivut: www.parikanniemi.fi

[www.lukusali.fi/Parikanniemen Kontti](http://www.lukusali.fi/Parikanniemen_Kontti)

ISSN 2323-7465 (painettu)

ISSN 2323-7473 (verkkojulkaisu)

Toimitus

Meiju Bonsdorff, toimitus ja taitto

Janita Lautamäki

Petri Tiusanen

Avustajat

Matti Pasanen

Risto Teitinen

Kannen kuva Heidi Tirri

Toimitusneuvosto

Meiju Bonsdorff, Krista Eskelinen,

Kimmo Jaatila, Thorleif Johansson,

Janita Lautamäki, Markku Liukkonen,

Marika Lehto, Kalervo Pöykkö,

Teuvo V. Riikonen, Ari Tähkääpää

Painopaikka

Teroprint Oy, Mikkeli

Rauhan sanoma tulee taistelujen keskelle

Viime aikoina myös Suomessa on puhuttu ja kyselty sodasta ja sen mahdollisesta alkamisesta. Sota on jo Euroopassa, missä Suomen naapurimaa hyökkäsi toisen naapurimaansa alueelle. Myös Lähi-idässä soditaan taas monella rintamalla, ja jopa noin 30–40:ssä eri paikassa eri puolilla maailmaa on menossa sota tai siihen rinnastettava aseellinen konflikti. Sotateoreetikko **Carl von Clausewitzin** mukaan sota on väkivaltainen toimi, jonka tarkoituksena on pakottaa vastustaja noudattamaan vahvemman tahtoa. Sodassa yleensä suurempi yrittää alistaa pienemmän noudattamaan omaa tahtoaan.

Nykyään sodat eivät kuitenkaan ole vain kansallisvaltioiden välisiä, vaan myös valtioiden sisällä voi olla monenlaisia selkkauksia. Tämä kehitys on ollut nähtävissä rauhanturvaamisessa, kun siitä on tullut yhä enemmän kriisinhallintaa.

”

Luomakuntakin huokaa ihmisen tuhoamisvimman keskellä.

Nykyinen maailmanjärjestys perustuu sopimuksiin, ja kun sopimuksia rikotaan, syntyy konflikteja, aseellisia yhteenottoja ja täysimittaisia sotia. Rauhaa taas on pidetty sodan poissaolona.

Paras tapa ylläpitää rauhaa on valmistautua sotaan, sanotaan. Se tarkoittaa oman maan puolustuskyvyn ylläpitämistä, maanpuolustustahdon vahvistamista ja koko yhteiskunnan henkisen kestäkyvyn tukemista. Rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen tarvitaan kaikkia. Siihen tarvitaan sekä yksityisiä ihmisiä että yhteisöjä. Yhteiskunta ja puolustusvoimat suojelee meitä maalla, merellä, ilmassa ja myös kybertodellisuudessa.

Raamatussa puhutaan rauhasta neljällä eri tasolla: Ensiksi on rauha toisten ihmisten kanssa. Mikäli meistä riippuu, meidän tulee elää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa. Toiseksi on rauha itsensä kanssa. Hyvä omatunto on kuin hyvä päänalunen nukkumaan mennessä. Itsensä kanssa ei kannata sotia. Kolmanneksi on rauha luomakunnan kanssa. Luomakuntakin huokaa ihmisen pahuden ja tuhoamisvimman keskellä. Neljäntenä ja tärkeimpänä on rauha Jumalan kanssa.

2000 vuotta sitten elämä Rooman valtakunnassa oli monella tavalla erikoista. Myös silloin oltiin ”kuoleman varjon maassa” ja elettiin rauhatomuuden keskellä. Siihen historialliseen tilanteeseen kuuluivat Joosef, Maria ja Jeesus-vauva. Puitteina olivat seimi ja eläinten talli. Betlehemin pimeässä yössä loisti ihmeellisen kirkas tähti. Kedolla enkeliä säikähtäneet paimenet olivat maan alinta kastia. Itämaan tietäjät olivat sen ajan yläluokkaa. Verollepano ja Herodeksen toimeenpanema lastenmurha kuuluvat nekin joulukertomukseen.

Rauhattomaan aikaan, taistelujen melskeeseen tuli sanoma sovinnosta. Messias. Ihmeellinen Jumala. Kaikkivaltias kapaloissa. Kumartakaamme häntä. Maailmaan, meillekin, on syntynyt Vapahtaja. Rauhanruhtinas.

Teuvo V. Riikonen

Raamattu lupaa rauhaa kaikille kansoille

Antti Laato, professori
Åbo Akademi, humanististen tieteiden, psykologian ja teologian tiedekunta

”Vanha testamentti on täynnä väkivaltaa.” Tällä lauseella torjutaan usein Vanha testamentti muinaisen Israelin uskonnollisena kiihkoiluna. Näin siirretään lähes 75 % Raamatun sanomasta syrjään. Nykyhetken vakavat poliittiset kriisit ovat kuitenkin avanneet monien silmät näkemään, kuinka kansojen pitkässä historiassa sodat ovat aina olleet valitettava tapa ratkaista erimielisyyksiä. Vaikeina aikoina, kun sodat uhkaavat kansan olemassaoloa, on jouduttu turvautumaan Jumalan apuun. Oman kansamme historia on tästä hyvänä esimerkkinä.

Vanhassa testamentissa kuvataan Israelin kansan pitkää historiaa ja olemassaolon kamppailua kansojen keskellä. Sodat ovat värittäneet historian tapahtumia. Onko siis yllättävää, jos Vanha testamentti sisältää paljon tekstejä, joissa Jumalaan turvaututaan sodan kriiseissä? Silloin Jumalaa pyydetään auttamaan taistelussa vihollisia vastaan. Ja ilo on suuri, kun vihollinen saadaan kukistettua.

Raamatun sanoman keskuksessa eivät kuitenkaan ole sodat, vaan rauha. Tämä tulee näkyviin teksteissä, joissa Jumalaa pyydetään vakiinnuttamaan rauha Israelin kansalle. Daavidille Jumala lupaa (2 Sam 7:10–11): *”Minä hankin kansaleni Israelille asuinsijan ja juurrutan sen siihen, niin että se saa asua levollisesti aloillaan. Eivätkä vääryyden tekijät enää sorra sitä niin kuin ennen, niin kuin vielä silloinkin, kun olin asettanut tuomareita johtamaan kansaani Israelia. Minä päästän sinut rauhaan kaikista vihollisistasi.”* Tämä lu-

paus tulee näkyviin Sakarjan kiitosvirressä, jossa ennakoidaan Jeesuksen tuomaa rauhan aikaa maailmaan (Lk 1:71,74–75): *”Hän on pelastanut meidät vihollistemme vallasta, kaikkien vihamiestemme käsistä – – . Näin me saamme pelotta palvella häntä vihollisistamme vapaina, pyhinä ja vanhurskaina hänen edessään kaikkina elämämme päivinä.”*

Sota on Jumalan tahdon vastainen tila

Raamatun näkökulmasta teologiaa ei tule koskaan tehdä kriisiaikana, sillä sodat ovat aina vitsauksia. Kansat taistelevat toisiaan vastaan, ja molempien kansojen keskuudessa sotivat Jumalan luomat ihmiset. Sota on Jumalan tahdon vastainen tila maailmassa, ja siksi sodan ajan tekstit eivät voi olla teologian kulmakivenä. Sen sijaan kulmakiveksi valikoituu Jumalan antama rauhan lupaus. Sakarjan kirjassa ennustetaan, että Jerusalemiin tulee saamaan Daavidin suvusta kuninkaan,

joka valloittaa koko maailman. Sotilaallisestiko? Ei suinkaan! On syytä pysähtyä lukemaan profeettallisen viestin sanoma huolellisesti (Sak 9:9–10):

Iloitse, tytär Siion! Riemuitse, tytär Jerusalemi!

Katso, kuninkaasi tulee. Vanhurskas ja voittoisa hän on, hän on nöyry, hän ratsastaa aasilla, aasi on hänen kuninkaallinen ratsunsa.

Hän tuhoaa sotavaunut Efraimista ja hevoset Jerusalemita, sotajouset hän lyö rikki.

Hän julistaa kansoille rauhaa, hänen valtansa ulottuu merestä mereen, Eufratista maan ääriin asti.

Jerusalemiin on tulossa kuningas, joka poistaa ensitöikseen aseet ja sotavarusteet. Silti hän kykenee valloittamaan koko maailman. Sen sijaan, että hän hyökkäisi kansojen kimppuun sotilaallisesti, hän lähettää niille rauhan sanoman. Tällä sanomalla hän voittaa kansat puolelleen. Profetian lausumi-

Professori Antti Laaton viisiosaisesta Vanhan testamentin selityks-raamatusta (Perussanoma) on tähän mennessä ilmestynyt osat I-IV.

sen ajankohtana Jerusalemin oli vähäpätöinen kaupunki, ehkäpä vielä muuria vailla oleva kaupunki. Ajatus siitä, että Jerusalemin kuninkaasta voisi tulla maailman kansojen kuningas ja että hän kykenisi saamaan maailman kansat valtansa alle rauhan sanomalla, tuntuu mielettömältä. Kristittyinä saamme kuitenkin kirkon historian tapahtumien äärellä nähdä tänään, että Sagarjan kirjan ennustus on enemmän kuin pelkkää muinaisajan uskonnollista haihatelua. Vapahtajamme Jeesus Kristus valtuutti apostolinsa viemään evankeliumin rauhan sanoman kaikkeen maailmaan.

Lupaus rauhasta kuuluu kaikille

Tämä lyhyt Raamatun läpileikkaus paljastaa meille, minne Jumala haluaa siirtää meidän katseemme, kun hän on antanut profeettojen ja apostolien välityksellä Raamatun. Jumala ei tahdo, että juutumme niihin teksteihin, joissa Israel taistelee olemassaolostaan. Kaiken keskipisteenä on Jumalan hyvyys ja rakkaus, kun hän lähettää oman Poikansa Vapahtajana Jerusalemiin. Jumalan suunnitelmissa on perustaa rauhan valtakunta maailmaan. Tähän valtakuntaan Jeesus kutsuu kaikkia ihmisiä.

Olisiko syytä ottaa Vanha testamentti esiin ja etsiä sen monet lupaukset rauhasta ja Jumalan rakkaudesta kaikkia ihmisiä kohtaan?

”

*Jerusalemiin on tulossa kuningas,
joka poistaa ensitöikseen aseet ja sotavarusteet.
Silti hän kykenee valloittamaan koko maailman.
Sen sijaan, että hän hyökkäisi kansojen kimppuun
sotilaallisesti, hän lähettää niille rauhan sanoman.*

MITÄ ON HYVÄ RAUHANRAKENTAMINEN JA DIALOGI ?

Pauliina Parhiala
Toiminnanjohtaja
Suomen Lähetysseura
Kuva Markus Sommers

Onnistuakseen dialogi edellyttää valmiutta kyseenalaistaa oman ajattelun viitekehyksiä. Tämä voi olla erityisen hankalaa silloin, kun panoksena ovat elämä ja kuolema tai hartaasti hellitty uskomus tai poliittinen vaade. Siksi aidon dialogin saavuttaminen esimerkiksi rauhantyössä on vaikeaa.

Takavuosina pääsin tekemään rauhantyötä edesmenneen presidentti **Martti Ahtisaaren** kanssa. Hän tapasi sanoa, että parhaan tuen hänen rauhantyölleen antoi opettajankoulutus. Hallitusten ministerit ja oppositioliikkeiden edustajat olivat ihmisiä kuten luokkahuoneissa yhteistyötä harjoittelevat lapset. Jokainen halusi tulla kuulluksi ja nähdyksi ja toivoi, että juuri heidän tarpeisiinsa vastattaisiin.

Olen itsekin opettaja, ja Ahtisaaren ajatus puhutteli minua. Hyvä dialogi on aina prosessi, jossa sen osapuolet käyvät avointa ja rakentavaa keskustelua. Dialogissa pyritään ymmärtämään toisten näkemyksiä ja luomaan yhteisymmärrystä. Parhaimmillaan dialogi on yhdessä ajattelua ja pohtimista. Dialogi etenee sekä ihmisten välillä, että sitä käyvien osapuolten mielissä.

Kestävä rauha edellyttää kuitenkin juuri tuota sinnikästä vuoropuhelua ja vuoropuheluosaamista yhteiskunnan kaikissa rakenteissa, myös ruohonjuuritasolla. Vain näin ristiriitoja osataan sovittaa jo ennen kuin ne sulkevat sisäänsä koko yhteiskunnan ja muuttuvat aseellisiksi.

Dialogi edellyttää luottamusta ja turvallisuutta

Kaikista yhteisöistä löytyy "luonnollisia" rakenteita, joihin ihmiset turvaavat hädän hetkellä ja ristiriidoissa. Esimerkiksi uskonnollisilla yhteisöillä ja perinteisillä johtajilla on useissa yhteiskunnissa tällainen luottamuspääomaa rakentava ja ylläpitävä rooli.

Onnistuakseen dialogi edellyttää luottamusta ja turvallisuutta. Jokaisen siihen osallistujan täytyy voida tuntea

olevansa arvostettu ja tulevansa kuulluksi. Dialogi luo rakenteen, jossa avoimuus, rehellisyys ja tasavertaisuus voi parhaimmillaan toteutua.

Tämä ei ole rauhansovittelun kontekstissa aina helppoa, sillä osapuolet ovat harvoin tasavertaisia. Maan hallitus omistaa virallisen väkivaltakoneiston, kun sissiliike taistelee terrorisminleima otsassaan. Tällöin sovittelijalla onkin tärkeä rooli huolehtia siitä, että molemminpuolinen kuunteleminen onnistuu, vaikka konfliktin osapuolet olisivatkin epätasapainossa voimavarojen suhteen.

Osapuolten välinen dialogi on tärkeä työkalu rauhantyössä. Sitä tarvitaan silloinkin, kun edellytyksiä ns. rauhanneuvotteluille ei vielä ole tai virallisesti jonkun osapuolen kanssa ei haluta

”

Kestävä rauha edellyttää sinnikästä vuoropuhelua ja vuoropuheluosaamista yhteiskunnan kaikissa rakenteissa, myös ruohonjuuritasolla.

(vielä) keskustella. Tällöin käytetään välittäjiä tai käydään epävirallisia keskusteluja esimerkiksi ulkopuolisten tahojen, kuten muiden maiden, kansalaisjärjestöjen tai tutkimuslaitosten tai jopa yksittäisten välittäjien avustuksella.

Dialogitaidoilla luodaan rauhanmahdollisuuksia

Rauha on usein pitkä tie aina aselevosta rauhansopimukseen, yhteiskunnan vakauttamiseen ja sen rakenteiden

jälleenrakentamiseen, konfliktissa taistelleiden osapuolten kotiuttamiseen ja aseista riisumiseen, pakolaisten kotiinpaluuseen, siviiliväestön suojeluun ja miinojen raivaukseen. Vaalijärjestelyiden tukeminen, terveydenhuollon ja koulutuksen käynnistäminen, oikeuslaitoksen ja turvallisuusviranomaisten toiminnan turvaaminen, ihmisoikeuksien puolustus ja jälleenrakennus ovat osa tätä pitkää tietä rauhaan.

Monet viime vuosien konflikteista ovat olleet kuitenkin pitkäkestoisia, ja sotien osapuolia

on ollut lukuisia, eikä rauhanprosessi ole päässyt etenemään. Epävarmuuden ja konfliktin keskellä on kuitenkin paikallisesti etsitty ratkaisuja ja suvantovaiheita, vaikka sodan melske on jatkunut ympärillä. Näissä tilanteissa juuri dialogitaidoilla ja osallisuudella on ollut suuri merkitys luottamuksen ja sen myötä rauhanmahdollisuuden synnyttämisessä.

Kainuun tyttö tavoittelemassa

RAUHAA, SOVINTOA ja HARMONIAA

Elina Raappana, Vuoden rauhanturvaaja 2017

Lyhennelmä vuonna 2020 Kirkon Ulkomaanavulle kirjoitetusta artikkelista.

Kun pienenä tyttönä käyskentelin kotikulmillani Suomussalmella, nautin luonnonrauhasta. Muutama vuosikymmen aiemmin sillä seudulla ei rauhasta ollut tietoaakaan. Suomussalmen taistelu käytiin Suomen ja Neuvostoliiton välillä 30.11.1939–8.1.1940.

Synnyinseutuni historialla on ollut suuri merkitys elämäntilauuni. Päädyin työkseni tavoittelemaan rauhan tilaa.

Suomalaisnaiset rauhaa turvaamaan

Maailman ensimmäinen naispuolinen puolustusministeri **Elisabeth Rehn** oli keskeisessä asemassa, kun tehtiin päätös suomalaisnaisten mahdollisuudesta osallistua rauhanturvatehtäviin. Päätös oli rohkea ja ennakkoluuloton.

Hakiessani ensimmäiselle rauhanturvakoulutusjaksolle en vielä ymmärtänyt rauhanturvaamisen suurempaa ulottuvuutta; että osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.

Rauhanturvaaminen, kriisinhallinta ja siviilikriisinhallinta

Idea rauhanturvaamisesta syntyi Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) perustamisen jälkeen. Alkujaan rauhantur-

vaajien tehtävänä oli luoda turva-alueita taistelevien osapuolten erottamiseksi.

Nykyään YK:n rauhanturvaoperaatiot jaetaan kolmeen tyyppiin niissä käytettävän voiman mukaan: on perinteiset rauhanturvaoperaatiot, sotilastarkkailijaoperaatiot ja alueellisten toimijoiden johtamat operaatiot.

Kriisinhallinta on laajennettua rauhanturvaamista, jolla pyritään luomaan vakautta, vähentämään inhimillistä hätää ja luomaan edellytyksiä kriisialueen kehitykselle. Samalla pyritään ehkäisemään konfliktin laajeneminen.

Siviilikriisinhallintatehtävissä Jugoslaviassa

Ensimmäiseen siviilikriisinhallintaoperaatioon (UNMIBH) lähdin maaliskuussa 1997 entiseen, sodanjälkeiseen Jugoslaviaan. Asetuin asumaan serbiterritorille muutaman kilometrin päähän Sarajevon keskustasta. Olympiakaupunki oli moukaroitu lohduuttoman näköiseksi. Yritin ymmärtää sodan mielettömyyttä. Kostos-

tako tässä kaikessa on ollut kysymys? Toisessa maailmansodassa natsi-Saksa miehitti Jugoslavian. Kroatialaiset fasistit ja fasisteja myötäilleet muslimit tukivat natsseja. Serbejä koottiin keskitysleireille; jokaisesta serbisuvusta kuoli joku.

Tarkkailimme ympäri maailmaa tulleiden kollegoitteini kanssa ihmisoikeuksien toteutumista ja liikkumisvapautta. Epäillyistä loukkauksista raportoitiin eteenpäin.

Tarkkailutehtävistä siirryin ihmisoikeustoimistoon tutkiimaan epäiltyjä ihmisoikeusrikkoksia. Kiersin ympäri maata vankiloissa puhuttamassa ja kuulustelemassa kohtelustaan valituksia tehneitä vankeja. Kuulin karmeita tarinoita. Kyseenalaistin ihmisen synynnäisen hyvyyden ja vakuutuin, että ihmiskunnan suurimmat viholliset ovat tarttuvien tautien aiheuttajat, luonnononnettomuudet ja ihminen itse.

Oman toimeni ohessa ryhdyin yhdysvaltalaisen esimieheni kanssa tekemään tiivistä yhteistyötä kansainvälisten sotilaiden kanssa. Keräsimme ja jaoimme pulpetteja ja koulu-

Ensimmäinen naisten ja miesten yhteinen valmistumisjuhla Ktah Ktas-yksikössä Kabulissa 1. kesäkuuta 2016. Kuva LTC Kerrye Glass, US Army.

tarvikkeita kouluihin, ruokaa ja vaatteita moniin eri kohteisiin. Monen paikallisen lapsen, mummon, papan, äidin, isän ja kollegan jalat pysyivät lämpiminä äitini kutomissa villasukissa.

Naisten merkitys rauhanoperaatioissa

Omat kokemukseni ovat osoittaneet, että naisille on merkityksellistä tekemistä rauhanoperaatioissa. Haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten kärsimyksiä ja traumaattisia kokemuksia olen seurannut hyvin läheltä ihmisoikeusrikostutkijana UNMIBH-operaatioissa, jota ansiokkaasti johti YK:n pääsihteerin erityisedustajana Elisabeth Rehn.

Sotarikostutkijana UNMIK-operaatioissa Kosovossa kohtasin pelon, epävarmuuden, suojattomuuden, toivottomuuden ja toimeentulon kanssa kamppailleita ihmisiä; sodassa rakkaimpiaan kadottaneita ja menettäneitä ihmisiä, kotinsa ja omaisuutensa menettäneitä ihmisiä, raiskausten uhreja.

Joskus tuntui, että läsnäolo, kuunteleminen, kädestä kiinni pitäminen ja myötäeläminen olivat parasta, mitä saatoin tehdä.

Kriisinhallinta edistää koko maailman vakautta

Työssäni Suomessa olen joutunut tahtomattani arvioimaan sotilaallisen- ja siviilikriisinhallinnan vaikuttavuutta. Mitä enemmän kriisialueella kyetään kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan keinoin luomaan vakautta, vähentämään inhimillistä hätää, luomaan edellytyksiä kehitykselle ja ehkäisemään konfliktin laajeneminen, sitä todennäköisempää on, että kriisialueella asuvien ihmisten ei tarvitsisi lähteä kotoaan etsimään kansainvälistä suojelua. Katson, että ponnisteluilla kriisialueella on vaikutusta itse kriisialueen, sen lähiseudun ja koko maailman vakauteen. Laajemmin ajateltuna kriisinhallinnan voidaan katsoa olevan myös kansainvälisen turvallisuuden edistämistä sekä ehkäisevän

rikollisuuden ja terrorismin leviämistä.

Puheet uhkien nousukaudesta eivät ole liioiteltuja. Ikäikaisten uhkien rinnalle on tullut uusia uhkia. Turvallisuuden tunne heikkenee. Maailmasta tulee entistä epävakampi ja epävarmempi. Luottamus viranomaisiin murenee. Ilmastonmuutos, kuivuus ja nälänhätä saattavat tulevaisuudessa saada suuret määrät siirtolaisia etsimään ruokaa ja toimeentuloa muualta kuin kotimantereelta.

Eräs päiväkirjamerkintäni:

"Puhallan kynttilän Nordic Palacessa sammuksiin ja lähdän mairinnousukengissäni majapaikkaani kohti tyytyväisin mielin. Meillä oli jouluaattoillan rauha. Tänä iltana ei tullut niin usein kuultua Shelter in place -kuulutusta, eikä meidän tarvinnut etsiä välitöntä suojaa ja istua pöydän alla. Joulupäivänä noustaan töihin niin kuin kaikkina muinakin päivinä ponnistelemaan nykyistä vakaamman, ihmisarvoisemman, turvallisemman, oikeudenmukaisemman, yhdenvertaisemman ja tasa-arvoisemman maailman puolesta."

*Nykyisen työnsä Sara Latvus
kokee kutsumuksensa
täyttymyksenä. Kambodžassa
hän saa tehdä sitä, mistä on
haaveillut nuoruudestaan
asti.*

Kambodžassa työskentelevä Sara Latvus:

”TEHTÄVÄMME ON RAKENTAA LUOTTAMUSTA IHMISTEN VÄLILLE”

Teksti Meiju Bonsdorff
Kuvat Lähetysseuran kuvapankki ja Heidi Tirri

Sara Latvus kiinnostui kansainvälisestä työstä opiskellessaan teologian ohella kehitysmatutkimusta. Lähetysseuran lähettinä hän haluaa olla luomassa yhteyksiä – rakentamassa rauhaa ja siltoja, ei muureja.

Sara Latvus on työskennellyt parin vuoden ajan Kambodžassa Suomen Lähetysseuran hankehallinnon asiantuntijana. Myös hänen puolisonsa **Tuomas Meurman** teki viime kevääseen asti siellä töitä Lähetysseuralle, mutta palasi sitten Suomeen uusiin tehtäviin. Nykyaikaisten viestintäpalvelujen ansiosta pariskunnan on ollut mahdollista pitää tiiviisti yhteyttä, samalla kun kumpikin omistautuu omalle kutsumukselleen.

- Viime viikonloppuna-kin puhuimme monta tuntia WhatsAppin välityksellä. Näin sitä tulee jaettua asioita eri tavalla, Sara kertoo uudesta tilanteesta.

Lähetyslapsesta Lähetysseuraan ja seurakunnan toimintaan

Sara sai jo varhaislapsuudessaan tutustua aasialaiseen elämänmenoon, kun hänen vanhempansa olivat Lähetysseuran läheteinä Hongkongissa. Suomeen palattuaan perhe asettui asumaan Järvenpäähän, missä Sara kävi koulunsa.

Vaikka molemmat vanhemmat ovat teologeja, kotona ei

patistettu sunnuntaisin kirkkoon. Seurakunnan toiminta tuli kuitenkin tutuiksi, ja Sara osallistui ahkerasti sekä oman seurakunnan että Lähetysseuran nuorisotoimintaan.

Sara haaveili yliopistomaailmasta. Teologia kiinnosti, vaikkei hän tuntenutkaan kutsumusta papiksi.

- Olimme Tuomaksen kanssa ensin opiskelukavereita, kunnes ystävyys syveni rakkaudeksi, ja nyt olemme olleet naimisissa kahdeksan vuotta.

Kutsumus kirkastuu

Teologian ohella Sara opiskeli kehitysmatutkimusta.

- Sosiaalinen oikeudenmukaisuus sekä köyhyys globaalina ilmiönä alkoivat kiinnostaa yhä enemmän, Sara kertoo.

- Opinnot innostivat hakeutumaan töihin Lähetysseuraan. Ensimmäisen harjoitteluni tein Jerusalemissa ja toisen Nepalissa. Ne vahvistivat kutsumustani kansainvälisiin tehtäviin.

Nykyisen työnsä Sara kokee kutsumuksensa täyttymyksenä. Kambodžassa hän saa tehdä sitä, mistä on haaveillut nuoruudestaan asti.

- Asiantuntijana toimiminen on hankkeiden suunnittelua ja

seuranta sekä ongelmanratkaisua: miten voimme tukea paikallisia yhteistyökumppaneita, jotta ne pystyvät saamaan aikaan positiivista muutosta paikallisyhteisöissä.

Brysselin kautta Kambodžaan

Tie Kambodžaan kulki Brysselin kautta, missä Sara työskenteli Suomen EU:n edustustossa. Tuomas oli tehnyt työmatkoja Kaakkois-Aasiaan työskennellessään Lähetysseurassa. Hän vertasi Kambodžaa Nepaliin, jossa tiesi Saran viihtyneen. Kun paikka Lähetysseuran työhön avautui, Tuomas kannusti Saraa tarttumaan siihen. Myös hänelle järjestyi mahdollisuus tehdä etätöitä Kambodžasta käsin.

Tätä kesti puolitista vuotta, kunnes keväällä 2024 Tuomas palasi Suomeen uusiin, haastaviin tehtäviin.

Työn imu ja innostus

Saran mukaan Kambodžassa on nykyään suhteellisen turvallista, vaikka esimerkiksi sananvapautta rajoitetaan.

- Työskentelymme kumppaneiden kanssa on hyvää. >>

Kambodžan valtio ei halua kontrolloida kaikkea toimintaa, vaan saamme työskennellä suhteellisen vapaasti.

- Suurimmat haasteet liittyvät siihen, mihin kaikkeen aika riittää. Työn imu ja innostus vievät mukanaan, Sara kuvaa arkeaan.

Kambodžan n. 17 miljoonasta asukkaasta kristittyjä on 2-3 %.

- Täällä on tosi paljon pieniä kirkkoja, monet ovat syntyneet esimerkiksi korealaisen lähetystyön tuloksena. Lisäksi on katolinen kirkko ja monia pro-testanttisia ja vapaiden suuntien itsenäisiä kirkkoja. Meidän kumppanimme on nuori Lutheran Church in Cambodia. On myös yhteisfедераatio, johon osa kristillisistä kirkkoista kuuluu. **Vähemmistöasema tuo kristittyjä yhteen, vaikka yhteistyöllä on myös haasteensa, Sara kuvaa.**

1970-luvulla maata hallitsivat punaiset khmerit, ja silloin kaikki uskonnot olivat kiellettyjä. Nykyään Kambodžan valtionuskonto on buddhalaisuus, johon kuuluu n. 97 % väestöstä.

- Kristittyihin suhtaudutaan varauksellisesti ja kristinusko koetaan ensisijaisesti länsimaisena uskontona. Fyysistä vainoa ei kuitenkaan esiinny, Sara sanoo.

- Kristityksi tuleminen ja kasteen vastaanottaminen kysyy täällä suurta rohkeutta. Luterilainen kirkko kohtaa vuosittain tuhansia ihmisiä, mutta virallisesti jäseniä on noin 500.

- **Puhe armosta on se, mikä täällä puhuttelee erityisesti luterilaisen kirkon julistuksessa. Sanoma armosta on budhalaiselle radikaali.**

Yhteistyössä on voimaa

- Eniten on yllättänyt se, miten paljon kumppanimme halua-

"Rauhan rakentaminen on tärkeää yhteiskunnassa, jossa on eletty vaikeita ja haavoittavia aikoja", sanoo Kambodžassa työskentelevä Sara Latvus. Kuva Heidi Tirri.

vat tehdä yhteistyötä kanssamme. Meidän tehtävämme on tuoda kumppaneita yhteen, ei vain Lähetysseuran yhteyteen, vaan myös keskenään. Kaikki voivat oppia toisiltaan, kun niin haluavat, Sara muistuttaa.

Entä mitä hankeasiantuntija tekee vapaa-ajallaan, paitsi että on yhteydessä puolisoonsa WhatsAppin välityksellä?

Ehkä hieman yllättäen Sara harrastaa partiota. Hän on mukana Suomen partiolaisten kehitysyhteistyöhankkeessa Nepalin partiolaisten kanssa.

- Kyse on rauhankasvatusta ja nuorten osallisuutta tukevasta hankkeesta, Siinä on paljon samaa kuin työssäni, mutta on siinä myös sosiaalinen ulottuvuutensa. Työtä teen melko itsenäisesti, mutta partiossa meillä on hankeryhmä, jonka puheenjohtajana toimin. Se on hauskaa ja innostavaa vapaaehtoistyötä, Sara kuvaa.

Aura-mummi esikuvana

Aura Latvus (1887-1947), joka teki elämäntyönsä Parikanniemen orpokodissa, oli Saran isänpuoleinen isoisan äiti.

- Minulle hän oli pitkään ensisijaisesti taiteilija, jonka tauluja olin nähnyt suvun seinillä. Muutama vuosi sit-

ten näin Oronmyllyllä hänen elämästään kertovan näytelmän *Hiekkaan piirretty*. Sen kautta nuoresta Aurasta aukeni uudenlaisia puolia. Aloin lukea uudelleen tätini **Sisko Latvuksen** kirjoittamaa kirjaa *Näkemiin jossakin: erään karjalaisperheen talvisota ja evakkotaival* (Karas-Sana, 1980).

- Aura oli pohtinut lähtöä Kiinaan, mutta se oli jäänyt toteutumatta. Nyt, muutama sukupolvi myöhemmin, olin itse lähdessä Kambodžaan. Aura kuitenkin uskalsi tehdä asioita rohkeasti yksin, mikä puhuttelee, Sara tunnustaa.

Siltoja rakentamassa

Sara ei tee eroa kristillisen ja maallisen kutsumuksen välille. Hänen mielestään kristittyjen tehtävä on rakentaa siltoja, ei muureja.

- **Meidät tehtävämme on rakentaa luottamusta ihmisten välille. Kambodžan luterilainen kirkko pyrkii ensin rakentamaan luottamusta, jotta se voi kertoa Jeesuksesta. Jeesuskin kysyi kohtaamiltaan ihmisiltä: "Mitä toivot minun tekevän sinulle?", Sara pohtii.**

- Evankeliumin levittäminen on sekä käytännöllistä että hengellistä. Se voi olla sitä, että

huolehditaan hyvistä hallinnollisista periaatteista kirkossa ja että otetaan kaikki lähimmäiset huomioon. Toisaalta se on sitä, että julistetaan toivoa ja pelastusta. Se on kaikkea tätä.

- 1800-luvulla ei puhuttu kehitysyhteistyöstä, mutta sitähan kristilliset toimijat tekivät tosi paljon. Olemmeko kristittyinä ja kirkkoina menettäneet kehitysyhteistyön sekulaareille toimijoille? Mehän olemme tehneet sitä jo parituhatta vuotta, Sara heittää pohdittavaksi.

Saran mielestä Lähetysseuran työtä Kambodžassa voi pitää myös rauhantyönä. Hän näkee siinä kuitenkin monia tasoja.

- Se, että perheellä on toimeentuloa, kasvattaa sisäistä rauhaa. Se, että tuodaan ihmisiä yhteen, kasvattaa luottamusta ja rauhaa ihmisten välillä. Kun eri toimijat tulevat yhteen, se kasvattaa yhteiskuntarauhaa. Rauhankorjauksen rakentaminen on tärkeää yhteiskunnassa, jossa on eletty vaikeita ja haavoittavia aikoja.

Toivon näköalojen avaaminen vahvistaa rauhaa, sillä toivotomat ihmiset tekevät toivotomia tekoja, Sara päättelee.

- Sanomamme armosta ja siitä, että voimme turvata Jumalaan ilman vaatimuksia, on keskeistä ja ainutlaatuista.

Saralle itselleen hengellistä ravintoa on se, että saa uppoutua teologisiin kysymyksiin.

- Minulla ei ole valmiita vastauksia, mutta syventymällä voin ymmärtää enemmän Jumalasta ja sitä, miten vähän hänestä ymmärrän.

Viisi vuotta sitten Sara oli töissä Kirkon Ulkomaanavussa ja tekemässä muuttoa Brysseliin.

- Sen jälkeen on tapahtunut paljon. Toivon, että missä ikinä olenkin viiden vuoden kuluttua, voin kokea samalla tavalla kuin nyt olevani oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

Maisan mietteitä

Autuaita ovat rauhantekijät

Ihmisessä asuva synti saa meidät vihaamaan, tappamaan, kiduttamaan ja raiskaamaan toisiamme. Tännäinkin näemme pahan tekoja sotien riehussa eri puolilla.

Jokaisella maalla on tietenkin oikeus puolustaa itseään, jos sitä kohtaan hyökätään. Viime sodat kokeneita on jäljellä enää kourallinen, eikä kohta ole ketään kertomassa tapahtuneista asioista. Jatkosodassa haavoittunut isäni ei kertonut sotakokemuksistaan. Veljeni on saanut sotapäiväkirjoista selville isän taistelu- ja haavoittumispaikat.

Paha pyrkii myös normalisoimaan ja arkipäiväistämään ne kamaluudet, joita viattomia kohtaan tehdään. Tästä oli karmiva esimerkki Aushwitzin keskitysleirin päällikön **Rudolf Hössin** perheen elämästä kertova, mykistävä elokuva *The Zone of Interest*. Perhe elää normaalia elämää aivan keskitysleirin muurin vieressä hienossa omakotitalossa. He nauttivat kesäpäivästä joella ja juhliivat syntymäpäiviä, samalla kun leiristä kuuluu huutoa ja ammuntaa ja savu nousee piipuista. Perheen poika lajittelee vankien kultahampaita, ja äiti jakaa palvelijoiden kanssa naisvankien vaatteita, koruja ja meikkejä. Pahuus oli tällä tavoin ihan tavallista elämää. Samaa tapahtuu myös tänään.

Meidän kristittyjen tehtävä on pysyä totuudessa pahaa vastaan, rakastaa lähimmäistä ja rukoilla rauhan puolesta. Meidät on kutsuttu olemaan rauhantekijöitä.

"Autuaita ovat rauhantekijät, he saavat Jumalan lapsen nimen." (Matt. 5:9).

Maisa Kasanen

Tero Valkeapää - talkoolainen toisessa polvessa

Orpokotijuhlilla monille tuttu **Tero Valkeapää** kertoo omasta elämästään ja henkilökohtaisen uskon löytymisestä:

- Synnyin Saaren kunnassa. Olen maatilan kasvatti, ja lapsuudenkotini oli kristitty koti. Jo lapsuudesta seurakuntaelämä tuli tutuksi. Kotona ei kuitenkaan puhuttu uskon asioista kovinkaan paljon, mutta ainakin iltarukous opetettiin.

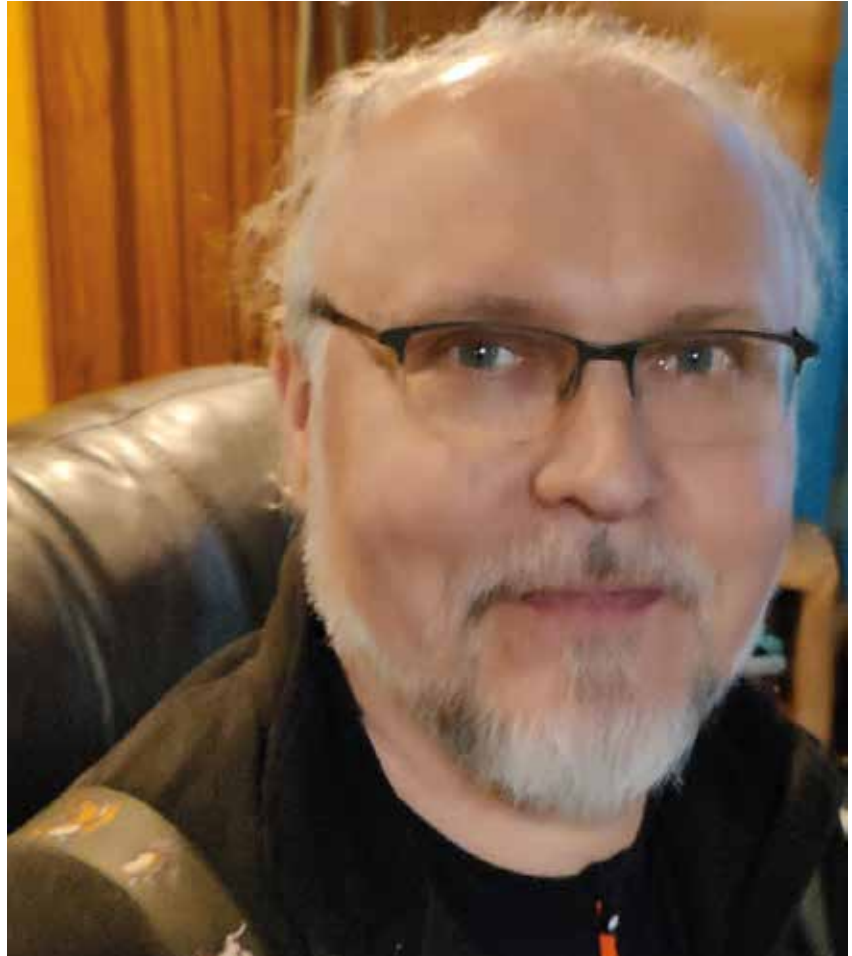
- Henkilökohtaisen kutsun lähteä seuraamaan Jeesusta sain kokea 16-vuotiaana isoveljeni johdattamana metsästysreissulla, Tero kertoo.

Monivaiheinen tie toi takaisin kotitalalle

- Armeijan jälkeen menin Helsinkiin pikasuutariksi. Sen jälkeen pääsin Espoon seurakuntaan vahtimestariksi.

Teron elämä pääkaupunkiseudulla jäi kuitenkin reiluun kahteen vuoteen.

- Äitini kuoli syöpään, ja kotitila tarvitsi uuden isännän. Oman terveydentilani takia maanviljelijän hommat piti kuitenkin jättää, minkä jälkeen tein suutarin, myyntimiehen ja hoitoapulaisen töitä, kunnes jouduin jäämään sairauseläkkeelle. Nykyisin elelen edelleen kotitalalla yhdessä vaimoni kanssa, Tero kertoo työuransa vaihteita.

"Juhlilla hienointa on ihmisten kokoontuminen vuosi vuodelta sanan kuuloon", sanoo Tero Valkeapää.

Juhlille osallistuminen tärkeä osa kristittynä olemista ja palvelemista

- Orpokotijuhlat tulivat tutuksi jo lapsuudesta. Vanhempani olivat aina mukana juhlilla talkoolaisina sekä ahkerina sanankuulijoina. Myös minulle juhlista on tullut tärkeä mukanaolon paikka, sanoo Tero, joka laskee olleensa Orpokotijuhlilla noin 50 kertaa.

- Minusta on hienoa, kun saan olla mukana talkoolaise-

na. Kaikki käsillä tekeminen ja myös ihmisten kohtaaminen ovat minulle tärkeitä, hän tunnustaa.

- Orpokotijuhlien pitkä perinne on minulle tärkeä osa kristittynä olemista sillä paikalla ja niillä avuilla, jotka olen Luojalta saanut. Juhlilla onkin hienointa ihmisten kokoontuminen vuosi vuodelta sanan kuuloon. Monille tärkein syy tulla juhlille onkin niiden vahva hengellinen anti.

Kummien uskollisuus palkittiin

Vuonna 1975 Parikanniemen lastenkotiin tuotiin pieni tyttö. Muutaman kuukauden kulluttua hänen isänsä halusi, että lapsi kastetaan. Papiksi löytyi silloinen toiminnanjohtaja **Jouko Jyrkämä** (kuvassa vas.).

Kaksi työntekijää, **Lea Honkanen** (kuvassa oik.) ja **Pirjo Pönniö** (kuvassa toinen vas.) suostuivat kummeiksi. Toinen kirjasi kastepukuun nimen **Sonja**.

Noin vuoden kuluttua Sonja pääsi takaisin kotiinsa. Yhteys Parikanniemeen ja kummeihin katkesi. He kuitenkin jatkoivat hänen puolestaan rukoilemista.

Yli 40 vuotta myöhemmin Pirjo löysi Facebookin kautta Sonjan uudelleen. Selvisi, että elämän eri vaiheiden jälkeen tämä oli löytänyt Kristuksen, jonka yhteyteen hänet aikanaan kastettiin.

Elokuussa 2024 **Sonja Lundberg** (kuvassa toinen oik.) oli Parikanniemessä paikalla, kun Pirjo Pönniölle ojennettiin Kirkkopalvelujen seurakuntatyön kultainen ansiomerkki. Pirjo on ollut Parikanniemen ystävänä yli 60 vuotta.

Parikanniemestä löytyi myös se kastepuku, joka Sonjalla oli yllään kastepäivänä. Paikalla olivat molemmat kummit sekä kastepappi Jouko.

Jokaisen Parikanniemen lapsen takana on satoja ystäviä, jotka muistavat heitä rukouksin. Pirjo on yksi heistä. Hän on ansiomerkkinsä, kukkansa ja kunnioituksemme ansainnut. Kiitos, Pirjo, uskollisuudestasi!

Teksti ja kuvat TVR

Auli Kauppilalle ansiomerkki

Parikanniemen työn ystävälle **Auli Kauppilalle** ojennettiin Kirkkopalvelujen seurakuntatyön kultainen ansiomerkki. Miehikkälässä asuva Auli on ollut ystävätyössä mukana vuosikymmeniä. Huomionosoitus annettiin Haminan ystäväpiirissä syyskuussa.

Kiitos Auli kaikesta työstäsi ja Taivaan Isän siunausta!

Teksti TVR kuva PT

Uusia talkoolaisia kaivataan

Tero myöntää, että juhlien tulleisuus huolestuttaa häntä.

- Talkooväki vanhentuu, ja uusia talkoolaisia saisi tulla mukaan. Arvostan valtavasti

sitä työtä, jota Parikanniemi tekee lasten ja nuorten hyväksi ja toivonkin, että voisimme täällä Parikkalassa olla tekemässä osamme tässä tärkeässä työssä vielä vuosia Orpokotijuhlien merkeissä.

Niinpä Tero toivottaa kaikki entiset ja uudet juhlavieraat sekä talkoolaiset tervetulleiksi ensi vuoden Orpokotijuhlille.

Teksti ja kuva Petri Tiusanen

Parikanniemen joulutervehdys

Toivotamme teille kaikille Parikanniemen työn ystäville, vastuunkantajille, yhteistyökumppaneille, sidosryhmille ja muulla tavalla yhteisessä työssä mukana oleville rauhallista Kristuksen syntymäjuhlaa sekä onnellista ja parempaa uutta vuotta 2025 Lapsen joulurukouksen sanoin!

Kimmo Jaatila
Parikanniemen ystävät ry:n puheenjohtaja
Markku Liukkonen
Parikanniemisäitiön puheenjohtaja
Matta Pasanen
Parikanniemen lastenkodin johtaja
Teuvo V. Riikonen
Parikanniemisäitiön toiminnanjohtaja

Lapsen joulurukous

*Sua, Jeesus, katsomaan saanko tulla
luo seimen, Daavidin kaupunkiin.*

On kasvot lapsosen myöskin Sulla ja kädet pienoiset, eikä niin!

*Mä tietä kysyisin paimenilta, kun maahan kaukaiseen saavuttais.
Jos hämärtyisi ja tulis ilta, mua tähti Jumalan johdattais.*

*Sun enkelvartios nähä saisin ja lahjat viisaitten tietäjään.
Sun pyhää kättäsi koskettaisin ja hiljaa kuiskaisin Sulle näin:*

*Jäi kirkas kotisi kauas Sulta ja laulut ihanat enkelten.
Nyt Vapahtajalta kaivatulta saa taivaan omakseen ihminen.*

*Sua kiitän, Jeesus, mä lapsi pieni, Sun ystäväsi kai olla saan.
Sun kanssa kulkea tahdon tieni ja päästä kaupunkiin taivaan maan.*

Hilikka Luoma

Anni 12 v.

Parhaat kirjat jouluksi lahjakonttiin

Aira Kuvaja

PYHÄN PILKAHDUKSIA
Merkintöjä kirjaväkirjastani 2022

Kirjaväkirja on ylistyslaulu kirjoille, lukemiselle ja tavalliselle arjelle. Lukeminen on aina ollut tärkeä osa Aira Kuvajan elämää. Lukiessaan hän alleviivaa ja tekee muistiinpanoja, pohtii kirjojen sanomaa ja keskustelee kirjallijoiden kanssa. Samalla, kun hän tekee huomioita kirjoista, hän kirjaa omia ajatuksiaan. Kirja sisältää myös kuvia kirjoittajan omasta arjesta sekä muistoista. Näin yksityinen nivoutuu yleiseen.
25 €

LUOJA MEITÄ KANTAA

Toimittaneet Kimmo Jaatila ja Teuvo V. Riikonen

Päivähartauskirja, joka tarjoaa rohkaisevaa, sielunhoidollista ja Kristus-keskeistä sanomaa vuoden jokaiseen päivään. Sitä on ollut kirjoittamassa laaja joukko miehiä, naisia, maallikoita ja teologeja eri puolilta Suomea. Jokaisella kirjoittajalla on jokin yhteys uuskunieläiseen herätysliikkeeseen, joka on alusta asti ollut kirjan liike, mutta jolta on puuttunut oma hartauskirja. Luoja meitä on kantanut, ja Luoja meitä kantaa.
25 €

PARIKANNIEMEN
YSTÄVÄT RY

Tilaukset: toimisto@parikanniemi.fi
Puh. 0400 744 061

Pirjo Kotamäki
**PARATIISIN MARJAT, LINNUNMUNAN
KOKOISET**

Kirjan runoissa kuuluu Helena Konttisen ääni ja nähdään niitä näkyjä, joita hän horrostilassa näki. Pirjo Kotamäki on helsinkiläinen palkittu runoilija.
18 €

Tilaukset: toimisto@parikanniemi.fi, 0400 744 061

Parikanniemen kirjoja myydään omissa tilaisuuksissa. Niitä myyvät myös Sacrum Helsingissä Kalevankadulla, Suomen Raamattuopisto Kauniaisissa sekä Päivä Oy.

Tervetuloa tilaisuuksiin!

JOULUKUU

1.12. KANGASNIEMI KLO 13:00
Seurat Raitämäessä osoitteessa Keltämäentie 40, Riikonen

2.12. HAMINA KLO 12:30
Ystäväseurat Herrankukkarossa, Maaranen

2.12. LAPPEENRANTA KLO 17:00
Ystäväseurat Lappeen seurakuntatalossa Kirkkokatu 10, hissillä 5. kerros, Maaranen

8.12. MIKKELI KLO 10:00
Kirkkopyhä Tuomiokirkossa, kirkkokahvit ja päivätilaisuus seurakuntakeskuksen Aulakahviossa, Savilahdenkatu 20. Mukana Päivi Orava ja Petri Tiusanen.

12.12. KITEE KLO 13:00
Ystäväseurat seurakuntakeskuksessa, Kostamo, Lemetyinen

13.–14.12. RISTIINA
Matka Betlehemiin -jouluvaellus Parikanniemen lastenkodin maastossa

24.12. RISTIINA KLO 14:00
Jouluaaton hartaus Parikanniemen Riihikirkossa, kahvitarjoilu

TAMMIKUU 2025

1.1. PARIKKALA KLO 10:00
Uudenvuodenjuhla. Messu kapelissa ja päivätilaisuus seurakuntatalossa, Lemetyinen, Maaranen, Kostamo

6.1. VALKEALA KLO 10:00
Kirkkopyhä ja seurat, Lemetyinen, Kostamo

9.1. KITEE KLO 13:00
Ystäväseurat seurakuntakeskuksessa, Kostamo, Vaittinen

12.1. RAUTAVAARA KLO 10:00
Kirkkopyhä ja seurat, Tiusanen

13.1. HAMINA KLO 12:30
Ystäväseurat Herrankukkarossa, Tiusanen

13.1. LAPPEENRANTA KLO 17:00
Ystäväseurat Lappeen seurakuntatalossa Kirkkokatu 10, hissillä 5. kerros, Tiusanen

18.–19.1. KUHMO
Parikanniemi-päivät. Lauantaina klo 13 Raamattutunti ja seurakuntakeskuksessa, sunnuntaina kirkkopyhä klo 10, Vaittinen, Tiusanen

26.1. JOROINEN KLO 10:00
Kirkkopyhä ja seurat Vepsäläisellä klo 13, Tiusanen

28.1. KERIMÄKI KLO 13:00
Ystäväseurat Liisa Kososella Lemmenmäentie 3, Riikonen

HELMIKUU

2.2. OUTOKUMPU KLO 13:00
Kirkkopyhä ja sen jälkeen Raamattun opetus, Riikonen

9.–11.2. PARIKKALA
Raamattu- ja yhteyspäivät, kts kirkolliset

9.2. LEMI KLO 10:00
Kirkkopyhä ja seurat Lemin kirkossa, Riikonen

10.2. HAMINA KLO 12:30
Ystäväseurat Herrankukkarossa, Ohlis

10.2. LAPPEENRANTA KLO 17:00
Ystäväseurat Lappeen seurakuntatalossa Kirkkokatu 10, hissillä 5. kerros, Ohlis

13.2. KITEE KLO 13:00
Ystäväseurat seurakuntakeskuksessa, Kostamo, Riikonen

13.2. JOENSUU KLO 18:30
Raamattuopetus seurakuntakeskuksen Yläsalissa, Riikonen

14.2. LIPERI KLO 13:00
Ystäväseurat Herran kukkarossa, Riikonen

16.2. MIEHIKKÄLÄ KLO 10:00
Kirkkopyhä ja seurat, Tiusanen

22.2. SUOMUSSALMI KLO 15:00
Seurat Vuokin kirkossa, Heikkinen, Kinnunen, Tiusanen

23.2. SUOMUSSALMI KLO 10:00
Kirkkopyhä ja seurat Ämmänsaaren kirkossa, Heikkinen, Kinnunen, Tiusanen

23.2. HYRYNSALMI KLO 17:00
Seurat seurakuntatalossa, Heikkinen, Kinnunen, Tiusanen

24.2. PUOLANKA KLO 18:00
Seurat seurakuntatalossa, Heikkinen, Kinnunen, Tiusanen

Matka Betlehemiin -jouluvaellus

Parikanniemen lastenkodilla 26. kerran

Vaellusajat:

perjantaina 13.12. klo 17.00–20.00 ja

lauantaina 14.12. klo 16.00–19.00.

Ryhmiä pyydetään ilmoittautmaan

toimisto@parikanniemi.fi tai 0400-744061.

Varatkaa mukaan vapaaehtoinen veroraha.

Lämpimästi tervetuloa!

Uukuniemen hiljainen ääni

Uukuniemeläiseen herätysliikkeeseen on kuulunut karismaattisia saarnaajia, miehiä ja naisia. Liikkeen hengellisyys on vanhakorttiläis-rukoilevaista, jossa Jumala on suuri ja ihminen pieni.

Uukuniemeläisyyteen on liittynyt oleellisesti nöyryys pyhän Jumalan edessä. Sen pyhyiden edessä kehdetään vain Kristuksen armon varassa. Pieneltä paikalta, rukoillen, tahdotaan kertoa suuresta Jumalasta sanoin ja teoin.

Hämentävää oikeastaan on se, että vasta nyt Uukuniemeläinen liike on saanut ensimmäisen varsinaisen hartauskirjansa. Hyvä niin. **Kimmo Jaatilan** ja **Teuvo V. Riikosen** kokoama *Luoja meitä kantaa* on erittäin kauniisti taitettu päivittäishartauskirja, jossa vuorottelevat kuukausittain VT:n ja UT:n kirjojen selitykset. Hartaudet ovat määrämittäisiä, helposti luettavia ja ymmärrettäviä, Jumalan sanasta nousevia kehotuksia ja rohkaisuja.

Kirjoittajakunnasta löytyy laajalti eri ammattikuntia. Sanaa selittää ka-lastaja ja piispa, tohtori ja maanviljelijä, ammattisaarnaaja ja toimittaja, ja monet muut.

Luoja meitä kantaa täyttää kestävän hartauskirjan kriteerit: ajattomuuden, samaistuttavuuden, sanoman, vakuuttavuuden ja ymmärrettävyyden.

”Ei ahdingko merkitse, että Jumala olisi sinut hylännyt. Ei, sillä kristillinen toivo katsoo ahdingon läpi ja sen yli. Kristillinen toivo katsoo edessä siintävään Jumalan kirkkauteen ja taivaan lämpöön.”

Uukuniemen hiljaisen puheen kuulee Jumala - ja kuulevat sen ihmisetkin.

Juha Vähäsarja

Pyhiä pilkahduksia – ajattelevalle ihmiselle

Pyhän pilkahduksen voi kokea siellä, missä ihminen avautuu toiselle ihmiselle. **Aira Kuvajan** kirjapäiväkirja koostuu vuoden 2022 aikana koetusta elämästä ja luetuista kirjoista. Vuoteen mahtuu Ukrainan sodan alkaminen ja koronapandemian hiipuminen. Oma perhettään hän kuljettaa kirjassaan kauniilla tavalla mukanaan. Toimittajan tausta antaa lupauksen sujuvasta kielestä ja mukaansatempaavasta tyylistä.

Ekumeenisen taidekappelin toiminnanjohtajana Kuvaja tarjoilee lukijalleen silmälaseiksi omat arvonsa; kestävän kehityksen, sopusoinnun ihmisten ja Jumalan kanssa sekä kristittyjen yhteyden. Myös sitkeät ja vaikuttavat naiset kiinnostavat häntä.

Parikanniemen ystävälle lukukokemuksen tekee antoisaksi useat työmme historiaan ja lähipiiriin liittyvät lainaukset:

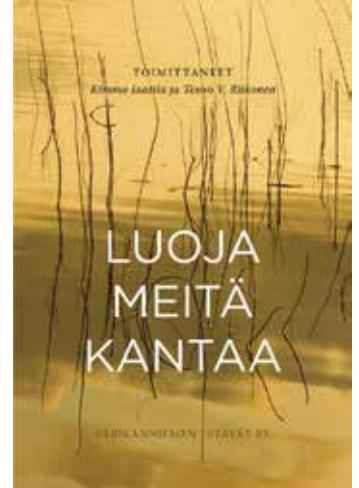
”Uukuniemeläisyyden parhaat puolet auttoivat monia. Kaiken keskellä oli toivoa, valoa ja armon iloa.” (Orpojen kotijuhlat, **Pirjo Ala-Kapee**.)

Ajattelevalle ihmiselle riittää myös purtavaa: *”Etiikan ja uskon vääränlainen yhteyttäminen saa monet elämään käsityksessä, että oikea käyttäytyminen on samaa kuin oikea usko”*. (Ovista ja ikkunoista, **Atte Korhola**.)

Henkilökohtaisempaa lienee Kuvajan todistus uskoontulostaan, jota hän nimittää lähtemiseksi yhteiselle tielle Jeesuksen kanssa.

Hyvän kirjan voi lukea omaan tahtiin, tai vaikka päivä kerrallaan.

Markku Liukkonen

LUOJA MEITÄ KANTAA
Kimmo Jaatila ja
Teuvo V. Riikonen
Parikanniemen Ystävät ry
360 s.
2024

Aira Kuvaja
PYHÄN PILKAHDUKSIA
- Merkintöjä kirjapäivä-
kirjastani 2022
Parikanniemen Ystävät ry
399 s.
2024

Mari Parkkinen tentattavana työstään Mikkelin piispana

Mikä on työssäsi kivointa ja miksi?

Ihmisten tapaaminen ja heidän tarinoidensa kuuleminen. Se, kun saa jakaa iloja ja suruja. Halu olla ihmisten kanssa on aina ollut yksi iso osa persoonallisuuttani.

Mitä kuuluu työhösi?

Työssäni on kolme osaa: johdan hiippakuntaa, kaitsen seurakuntaa, johdan hengellistä työtä. Olen mukana kokonaiskirkollisessa työssä muiden piispojen ja arkkipiispan kanssa. Teen kansainvälistä työtä esimerkiksi ystävyyshiippakuntien kanssa. Olen myös Suomen Lähetysseuran hallituksen puheenjohtaja. Olen mukana jumalanpalveluselämässä ja osallistun kirkkojen juhlatilaisuuksiin, esimerkiksi pappisvihkimyksiin.

Onko jokin asia työssäsi hankalaa?

Suuri hallintotyön määrä. Siinä on hyvät ja huonot puolensa: pääsee vaikuttamaan, mutta on puuduttavaa istua viiden tunnin kokouksissa. Hankalaa on myös vaikeiden asioiden selvittely esimerkiksi työyhteisöissä. Mutta kun puhutaan, voidaan löytää ratkaisu. Paras palkinto onkin, kun työyhteisö alkaa voida paremmin.

Tiesitkö jo pienenä mitä halusit tehdä isona?

Minulla oli paljon erilaisia haaveammatteja lapsena. Olin jo pienenä kiinnostunut maailman asioista ja esimerkiksi mukana erilaisissa kehitysmaihin liittyvissä kampanjoissa. Ajattelin aina, että voi kun joskus pääsisin työhön mukaan. 40 vuoden jälkeen ovet vihdoin aukesivat ja pääsin lähetystyöhön. En koskaan ajatellut lapsena, että minusta tulisi piispa.

Kuinka paljon kommunikoit työssäsi muiden ihmisten kanssa?

Koko ajan. Kaikesta hallinnollisesta työstä huolimatta työ on koko ajan ihmisten kanssa tekemistä. Tämän työn ydintä on olla yhteydessä toiseen ihmiseen.

Kuinka pitkiä työpäiväsi ovat?

Usein työpäivät venyvät vähintään kymmentuntisiksi. Yritän pitää vapaapäiviäkin – silloin mökkeilen, katselen järvelle, istun nuotion äärellä. Luen paljon. Parasta on lastenlasten kanssa leikkiminen.

Mitä teit ennen kuin sinusta tuli piispa?

Toimin radiotoimittajana 15 vuotta. Vuonna 2010 minut vihittiin papiksi, ja sen jälkeen toimin pappina. Olin myös Jerusalemissa kolme vuotta. Imatralla toimin kirkkoherrana 2021–2023. Työn ohessa olen tehnyt avustustyötä. Piispaksi minut valittiin vuosi sitten.

Mitä kykyjä tai osaamista tarvitaan piispan työssä?

Koulusta saatua teologista osaamista, hallinnollista osaamista, ihmisten kanssa olemisen osaamista.

Onko jokin kirkon tapahtumista jäänyt sinulle erityisesti mieleen?

Yleisesti yhdessä koetut hetket. Virsien laulaminen yhdessä on koskettanut monesti ja yhdessä rukoileminen. Erityisesti on jäänyt mieleen myös Parikanniemen jouluvaellukset ja sen yhdessä kokeminen.

Piispaa haastattelivat lastenkodin lapsi Hilla sekä Janita Lautamäki

Kuva JL

HELSINGIN KIRJAMESSUILLA ENNÄTYSYLEISÖ - n. satatuhatta kävijää!

Parikanniemen Ystävät ry mukana Kristillisten kustantajien yhteisosastolla

Tekstit ja kuvat Teuvo V. Riikonen

Vuoden Kristillinen kirja -palkinnon voitti Pirjo Kotamäki säeromaanilla *Peräjäistä leipää ja taivaallista hunaajaa. Paavo Ruotsalaisen matkassa* (Herättäjä-Yhdistys 2024). Valinnan teki yhdistetyn opympiaivoittaja Samppa Lajunen. Kustantajaa edusti Kaisa Viitala, joka itsekin on kirjailija. Pirjo Kotamäki on kirjoittanut myös runokirjan Helena Konttisesta (Parikanniemen Ystävät ry 2022).

Entisen huippu-urheilijan, kolmiloikkaaja Kristiina Mäkelän mukaan lähti Aura Latvuksen elämästä kertova Erkki Lemisen kirja *Orpojen äiti* (PY ry).

Lastenpsykiatri Jari Sinkkonen sai mukaansa Parikanniemen lastenkodin entisistä lapsista kertovan *Se oli minulle koti* (Teuvo V. Riikonen, PY ry 2019).

Heini Tiainen Parikkalan Saarelta ja Manu Honkanen Joensuusta voittivat liput kirjamesuille, ja matkaan lähti Sana -lehti sekä *Luoja meitä kantaa* -hartauskirja (PY ry 2024).

Pirkko ja Juhani Säilä ostivat kaksi *Luoja meitä kantaa* -hartauskirjaa. Pirkko on yksi kirjan kirjoittajista. Aikanaan hän kuunteli lukuisia kertoja Erkki Lemisen julistusta ja teki tästä myös haastatteluja.

Mikkeliläinen toimittaja ja tietokirjailija Marika Lehto on Parikanniemen Kontti -lehden toimitusneuvoston jäsen. Hän itse on kirjoittanut muun muassa urheilukirjoja.

Suomen tietokirjailijoiden puheenjohtaja Timo Tossavainen oli Teuvo V. Riikosen haastateltavana Radio Deihin. Timo toimii professorina Luulajan teknillisessä yliopistossa. Hän on arvostellut aikaisemmin Parikanniemen kustantamia kirjoja.

Timo Soini on Parikanniemen lastenkodin entisen lapsen Jari Ilanderin ystävä. Jari kertoo tarinansa *Se oli minulle koti* -kirjassa, johon myös Timoa haastateltiin.

Parikanniemen Ystävät ry oli kolmantta kertaa mukana Kristilliset Kustantajat ry:n yhteisosastolla. Sen monipuolinen, yhteiskristillinen tarjonta kiinnosti myös ortodoksiveljeä. Parikanniemen kirjoja myytiin lähes 70 kpl.

K.K. Sarlinin kirjasta *Eräs meidän ajan profeetta* on otettu 19 painosta. Imatralaissyntyinen rovasti Antti Kupiainen vieraili viime kesänä ensimmäisen kerran Saaren kirkon Orpokotijuhlilla. Hän kävi ostamassa oman kirjan Helena Konttisesta. Kirjaa myydään vuosittain 50–70 kpl, messuilla niitä meni viisi.

Parikanniementie 130
52320 Vitsiälä
toimisto@parikanniemi.fi

Toimisto- ja taloussihteeri
Risto Teittinen
Puhelin 0400 744 061
Ark. klo 9-15

Säätiön hallituksen puheenjohtaja
Markku Liukkonen, aluekap-
palainen Mikkeli, 0400603907
markku.liukkonen@evl.fi

Toiminnanjohtaja Teuvo V. Riikonen
Puhelin 0400 315 573
teuvov.riikonen@parikanniemi.fi

Pastori Petri Tiusanen
Puhelin 040 753 5553
petri.tiusanen@parikanniemi.fi

Lastenkodin johtaja
Matti Pasanen
Puhelin 040 847 3657
matti.pasanen@parikanniemi.fi

Matkasihteeri Matti Kostamo
Puhelin 0400 245272

Parikanniemisäätön tilit
DB FI86 8000 1901 5424 99
S-SOP FI54 5271 0420 0130 48

Parikanniemen Ystävät ry
- jäsenyhdistys
- jäsenmaksu, Kontti-lehti, **20 €/vuosi**
- kustannustuotteet
FI95 5271 0420 0445 14 (S-SOP)

Parikanniemisäätö voi kerätä ja vastaanottaa lahjoituksia ja testamentteja työn hyväksi. Poliisihallituksen keräyslupa: nro POL-2015-6305. Keräystili. **S-SOP FI63 5271 0420 1411 20**

www.parikanniemi.fi

Jyri Pitkäsen valokuvanäyttely vanhempiensa elämästä

Jyri Pitkäsen valokuvanäyttely *Rakkauslaulu* oli marraskuussa esillä Valokuvagalleria Hippolytessä Helsingissä. Näyttelyn aiheita olivat rakkaus, kuolema ja luopuminen. Pitkäsen kuvasi kymmenen vuoden ajan omien vanhempiensa elämää, halvaantuneen isänsä viimeisiä vuosia sekä tämän omaishoitajana toiminutta äitiään. Kuvat näyttivät läheltä avioparin luottamuksetäyteisen suhteen sekä toisteisen arjen.

Jyri Pitkäsen on Tallinnassa asuva ja työskentelevä valokuvataiteilija. Hänen isänsä Jussi Pitkänen toimi ennen eläkkeelle jäämistä Parikanniemisäätön toiminnanjohtajana.
Teksti TVR, kuva Jyri Pitkäsen

Kotiseurur kokoavat kyläläiset

Parikanniemen työn hyväksi pidetään vuosittain lukuisia tilaisuuksia, myös kotiseuroja. Kuopion Karttulassa Arja ja Unto Kanniaisen kotona Kärkkääläntiellä on vietetty useita kotiseuroja. Pyhäinpäivän viikonloppuna sunnuntaina kokoonnuttiin ensin Karttulan kirkkoon kirkkopyhään, minkä jälkeen jatkettiin Kanniaisten kotona seuroissa. Ensin oli tarjolla kahvia ja karjalanpiirakoita, minkä jälkeen kuultiin neljä puhetta, kaksi papeilta ja kaksi maallikoilta. Kolehdin ja kirjapöydän kautta mentiin lopuksi lohikeitolle. Juuri lumipeitteen saanut maa valkaisi kaikkien kotimatkaa. Kiitos, Arja ja Unto, kaikesta työstänne Parikanniemen hyväksi.

Teksti ja kuva TVR

Pieniä tekoja, joilla on iso vaikutus

Maailmassa on tällä hetkellä paljon pahaa. Uutisia lukiessa tulee tietoon toinen toistaan ikävämpiä tekoja, joita ihmiset ovat tehneet toisilleen. Piiloon jää kuitenkin se, miten paljon tapahtuu hyviä asioita – ne kun harvoin ylittävät uutiskynnystä.

Parikanniemessäkin ohjaajat selvittelevät usein lasten ja nuorten välisiä erimielisyyksiä. Kaverit riitelevät keskenään, nimittelevät toisiaan ja jupisevat selän takana. Riiteläkin on kuitenkin tärkeä taito oppia. Elämässä tulee varmasti eteen erimielisyyksiä, joita on tärkeä osata ratkoa toista kunnioittavasti ja oppia sopimaan. Päivittäin pyritään kuitenkin kiinnittämään huomiota myös hyvään. Siihen, kun autetaan toisia, kun lohdutetaan, kun puhutaan kauniisti. Ne ovat hetkiä, jotka helposti saattaisivat jäädä huomiotta, jos ei niihin erikseen kiinnitetä huomiota.

Rauhan rakentamisen merkeissä pyysin jokaiselta Parikanniemen lapselta ja nuorelta (ja muutamalta ohjaajalta) vinkkejä, mikä olisi pieni hyvä teko, jolla voisi parantaa toisen päivää ja olla avuksi ympärillä oleville ihmisille. Jos kaikki toteuttaisivat ehdotuksista yhden päivittäin, voi olla, että meillä kaikilla olisi parempi ja rauhallisempi mieli.

Auttaa toista, jos esimerkiksi toinen riitelee jonkun kanssa, niin voi mennä väliin.

Moikata kaikkia tasapuolisesti.

Auttaa repun kantamisessa.

Kysyä toiselta, tarvitseeko hän apua ja auttaa esimerkiksi siivoamisessa.

Auttaa kotitöissä, esimerkiksi kattaa pöydän.

Auttaa kaveria vaikka pelissä, jos toinen on siinä huonossa tilanteessa ja tarvitsee apua.

Sanoa kaikille moi, eikä jättää ketään ulkopuolelle.

Haravoida jonkun pihan.

Laittaa roskat roskeen ja kierrättää.

Auttaa apua tarvitsevan tien yli.

Avata oven toiselle.

Nostaa ylös, jos joku on kaatunut.

Jos itse osaa jonkun asian, missä toinen tarvitsee apua, niin neuvo.

Lohduttaa jotain, jolla on paha mieli, auttamalla ajattelemaan jotain muuta.

Kehua toisen vaatteita tai auttaa siivouksessa, vaikka järjesteleä eteisessä kengät. Auttaa yhteisten tilojen siivoamisessa.

Olla kiltti kaikille.

Auttaa jossakin kotitöissä, vaikka ruuanlaitossa.

Auttaa kantamaan ostoskassit.

Keittää työkavereille hyvät kahvit.

Laittaa talvella työkaverinkin auton lämmitysjohtoon tolppaan.

Lakaista portaikko lumesta, jotta työkaveri pääsee kuivin jaloin autolle.

Teksti ja kuva Janita Lautamäki

TAKA-AJATUS:

Oli kerran kaksi ihmistä, jotka rakastivat toisiaan. He elivät onnellisina, jakoivat kaiken ja kohtelivat toisiaan kunnioituksella ja tasavertaisesti. Jos joskus oltiinkin joistain asioista eri mieltä, niistä keskusteltiin, niitä sovitteltiin ja mentiin eteenpäin. Elämä oli hyvin harmonista.

Näille kahdelle ihmiselle syntyi lapsi, joka sai kasvaa tällaisessa hyvinkin tasapainoisessa ympäristössä. Lapsi oppi kunnioittamaan ja kuuntelemaan toisia ihmisiä sekä kohtelemaan heitä vertaisina. Lapsi oli hyväntuulinen ja halusi olla reilu kaveri kaikille ja toimi myös sen mukaisesti. Varttuessaan hän oli muiden lasten keskuudessa varsin pidetty.

Lapsen nimi oli Rauha.

Mutta vanhempien elämään alkoi ajan oloon tulla yhä enemmän vaikeuksia ja ristiriitoja. Toisen kanssa ei ollutkaan enää niin helppo elää, ja asioista oli yhä vaikeampi sopia. Harmonia särkyi, kun erimielisyyksiä ei enää pystyttykään sopimaan.

Sitten heille syntyi toinen lapsi, joka joutui kasvamaan tällaisessa ei niin tasapainoisessa ympäristössä. Lapsi oppi, että hän on aina oikeassa ja tuo toinen väärässä, jos sattuu olemaan eri mieltä. Lapsi kuvitteli toisten hautovan aina jotain pahaa häntä kohtaan. Hänestä tuli aggressiivinen ja riidanhaluinen muita kohtaan, ja ajan saatossa vihamielisyys alkoi levitä muidenkin keskuuteen.

Lapsen nimi oli Taisto.

Rauha ja Taisto olivat sisaruksia, syntyneet samoista vanhemmista. Samoin on sodan ja sovun kanssa. Olipa kyseessä valtiot, kansat tai yhteisöt - niiden takana ovat aina ihmiset ja heidän keskinäiset suhteensa.

Miten sinä suhtaudut lähimmäiseesi lähellä ja kaukana? Miten katsot häntä, joka ajattelee tai toimii eri tavalla kuin sinä? Miten itse toivoisit sinuun suhtauduttavan?

Miten Jeesus toimisi?

Virsu

Iiris Kallunki

Nimimerkki Virsu on Parikanniemen työtä läheltä tunteva, mutta etäämmältä seuraava alle kolmekymppinen mies, joka on kiinnostunut elämästä ja kynäilystä. Kirjoituksissaan hän kommentoi ajankohtaisia aiheita ja kulloistakin teemaa persoonalliseen tyyliinsä.

